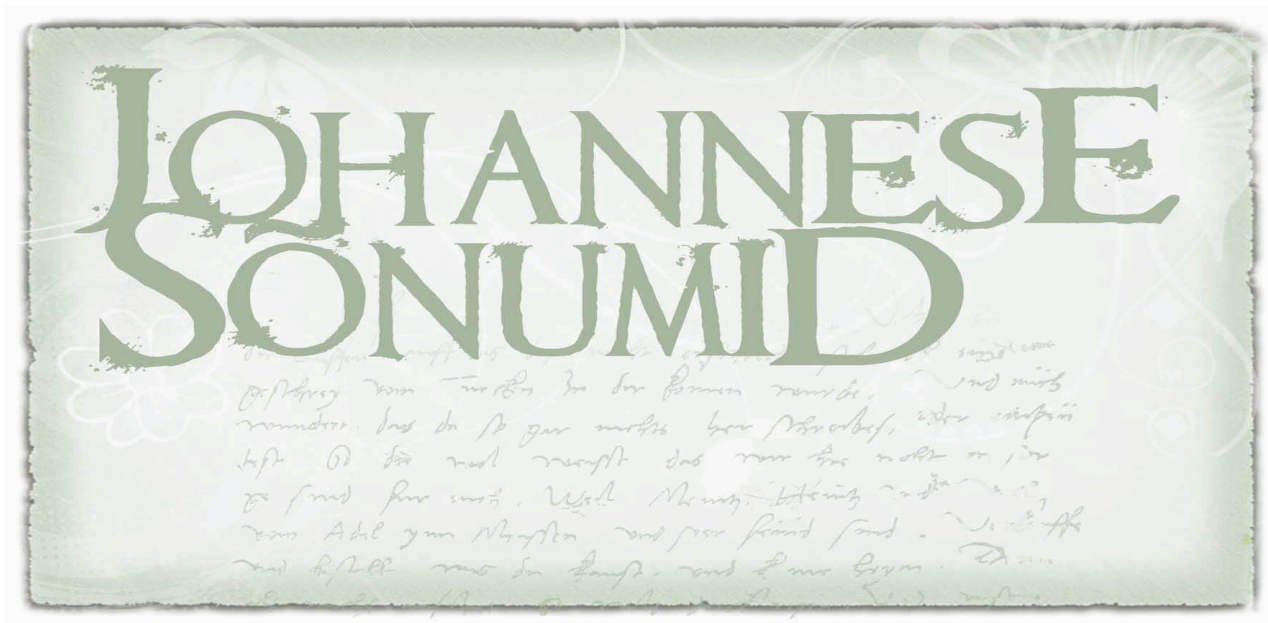

EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus SEPTEMBER 2019

Armas koguduse pere, meie sõbrad lähemalt ja kaugemalt. Soovin teile kõigile õnnistatud, Issanda armust kantud ja saadetud algavat uut ja tegusat tööperioodi. Soovin, et algav periood võiks olla selline, mil võime enam süveneda oma sissevaates Issanda pühadesse saladustesse, kasvada usus ja armastuses ning valmistuda tööle, mis toob au Tema nimele.

Usun, et seljatatud suvekuud on toonud teile kõigile kosumist nii ihule kui ka hingele ja eks need kaks käi paljuskäi käsikäes - on meie vaim tugev, siis kosub ka ihu ning andes ihule hingamist, rõõmustab sellest meie vaim. Püha Serafim Saarovist kirjutab suure paastu trioodis 24 „et jõudu saanud ihu oleks hinge sõber ja abimees vooruse teostamisel“. Usun, et sellist hingamist, tervenemist ja tugevnemist oleme kogenud suvel kogudusena tervikuna. Soovin, et saaksime sama hingamist kogeda kogu elutee vältel, sest kus iganes on Issanda juurde tulemist, Tema juures viibimise tasadust ja alandlikkust, seal on ka hingamine. (Mt 11:28.29)

Vaadates aga tänasele suvele tagasi, siis on meil küllaga põhjust Jumala kiitmiseks ja tänamiseks. Koguduse töös on olnud palju tublisid vabatahtlikke töötajaid, kes on abiks olnud kiriku valvamisel, kes on olnud nõu ja jõuga toeks külaliste vastuvõtmisel ja paljus muus. Eriliselt rõõmustav on see, et Issand on oma kogudusse liitnud ligi 20 inimest püha ristimise läbi. Kindlasti on meil kõigil selles oma tänuväärne osa, kuid suurim tänu kuulugu siiski Jumalale, sest „kõik meie teodki oled Sina teinud“. (Js 26:12)

Head õed ja vennad Kristuses. Võtame tänasest kaasa tänutunde - Jumal on meid õnnistanud. Ta on rohkendanud meie külvi uute liikmete osas. Võtame kaasa ka ülesanded, nii vanemad kui uuemad, et me kõiges võiksime teenida oma kirikut ja osutada Kristuse sulasteks. Õnnistust alustajatele. Püsivust jätkajatele. Rõõmu ja väge meile kõigile.

Kristo Hüdsi
Abiõpetaja

KOGUDUSE TEGEVUSKAVA SEPTEMBRIS.

- P, 1. september kl 11 - 12. pühapäev pärast nelipüha, jumalateenistus armulauaga.** Teema: Enese läbikatsumine. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi ja Teno Ilves, orelil Ronja Soopan. (Toomkirik).
- R, 6. september kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik). Perelaager 6.-8. september kogunemine 17.30** Jaani kirikus - „Kirikuöö ja linna juubel.“ Mängime, uurime, saame uusi teadmisi, maitseme vanaaegseid toite. Ööbimine toimub jaanisaalis ja noorte toas. Korraldavad: EELK Haapsalu, Ridala ja Lääne-Nigula kogudused.
- P, 8. september kl 11 - 13. pühapäev pärast nelipüha, jumalateenistus armulauaga.** Teema: Jumala hoolitsus. **Lastekiriku õppeaasta algus.** Teenivad õpetaja Kristi Hüdsi ja Kalle Jätsa, organist Lia Salumäe (Toomkirik).
- N, 12. september kl 19 Kirikukontsert „Dona nobis pacem“** Eesti vaimulik rahvalaul – organist Lea Salumäe. Külaskoos Saare kirikumuusikute projektkoor (Toomkirik).
- R, 13. september kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik).**
- P, 15. september kl 11 - 14. pühapäev pärast nelipüha, jumalateenistus armulauaga.** Teema: Meie ligimene. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Teno Ilves, organist Lia Salumäe (Toomkirik).
- R, 20. september kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik). Kell 16 Paadipõgenike mälestuspäev Rannarootsi muuseumis.** Esineb ansambel Strand Rand. Põgenemislugu, sõnavõtt, mälestusküünalde süütamine. **Kell 19 paadipõgenemise 75.aastapäeva mälestuspalvus toomkirikus.** Teenib piiskop Tiit Salumäe, organist Lia Salumäe, laulab Haapsalu laulustuudio DO-RE-MI, juhatab Anne Pääsuke. Sõnavõtt. Rannavaiba järje esitlemine.
- P, 22. september kl 11 - 15. pühapäev pärast nelipüha, jumalateenistus armulauaga. Lastekirik.** Teema: Tänuikkus. Teenivad õpetaja Kristo Hüdsi ja Kalle Jätsa, organist Lia Salumäe (Toomkirik).
- R, 27. september kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik).**
- P, 29. september kl 11 16. pühapäev pärast nelipüha, jumalateenistus armulauaga. Mihkclipäev.** Teema: Jumala sõnumitoojad. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Teno Ilves, organist Lia Salumäe (Toomkirik).

PANE TÄHELE!

Tähistame perelaagris linna juubelit!

EELK Haapsalu, Ridala ja Lääne-Nigula kogudused korraldavad tuleval nädalavahetusel, 6.-8.septembrini k.a. Haapsalu Jaani kirikus ja selle ümbruses perelaagri “Kirikuöö ja linna juubel“.

Programmis on kirikuseiklus Jaani kirikus, tutvumine Haapsalu linna 740-aastase ajalooga, ööbimine Jaani kirikus või Jaanimajas, ajaloo telje koostamine, hommiku- ja õhtupalvused, mängud suurtele ja väikestele, meisterdamine, filmivaatamine ja jumalateenistus. Laagrimenüüs on põnevad vana aja toidud.

Laager algab reedel kell 17.30 kogunemisega Jaani kirikus ja lõppeb pühapäeval pärast jumalateenistust, umbes kella 12.30 paiku toomkirikus.

Veel viimaseid päevi on võimalik end laagrisse registreerida Haapsalu koguduse kantseleis, tel: 473 7166, 473 7167, e-post: haapsalu@eelk.ee

Osalustasu on 10 €. Sama pere 2. laps maksab samuti 10 €. Alates 3. lapsest on laager tasuta. Saatva täiskasvanu osalustasu 10 €.

Korraldustoimkonna nimel
Maria Strauss

KOGUDUSEKOOL JÄTKAB TAAS.

Pärast 2 kuud kestnud suvevaheaega alustame septembrist jälle kogudusekooli tundidega. Saame kokku kaks korda kuus neljapäeviti kell 17.30, ikka Jaanimajas. Õpime Juha Väliaho koostatud programmi järgi, mis käsitleb kõiki olulisemaid teoloogilisi ja praktilise usuelu teemasid luterlikust vaatepunktist. Tundide läbiviijana olen aga etteantud teemasid käsitlenud pisut avaramalt ja sügavamalt ning tutvustanud ka teiste konfessioonide seisukohti mitmetes olulistest küsimustes – alati on ju hea teada ja silmas pidada, et on ka teisi võimalikke vaatepunkte. Tundides püüame maksimaalselt arvestada ja austada kõigi arvamuse- ja usuvabadust. Kedagi ei sunnita mõnd kristlikku õpetust või seisukohta vägisi omaks võtma või uskuma. Lihtsalt hoolitseme selle eest, et oleks võimalikult selge, kuidas traditsioonilises kristluses ja eriti luterlikus kirikus mõnd küsimust mõistetakse ja käsitletakse – aga kas õpilane selle usus omaks võtab või mitte, see on juba tema enda otsus ja valik. Muidugi palvetame alati koos, et Jumal ise juhiks meid Tema tõe sisse ja aitaks seda õigesti mõista.

Mitmeid teemasid käsitledes on tekkinud nii palju praktilise eluga seotud küsimusi, et nende kõikide läbi arutamiseks lihtsalt ei jätku piisavalt aega. Näiteks rääkisime 10 käsust, muuhulgas käsust „Sina ei tohi abielu rikkuda!“ Ja abielu teema tõstatas kohe hulgaliselt vägagi elulisi küsimusi: Kas kristlane tohiks abielluda mittekristlasega? Ja kui nad ongi abiellunud ja tekib usuga seotud lahkarmumusi näiteks lastekasvatamise küsimustes, mida siis teha? Kas kristlane tohib elada vabaabielus? Jeesus on öelnud, et abielu on alati lahutamatu – aga kui ühe abikaasa käitumine on väljakannatamatu või isegi eluohtlik, kuidas siis toimida? Kas kristlane saab aktsepteerida homopaaride „abielu“? Kas homosuhetes esinev „armastus“ on üldse armastus piibellikult mõttes? Mida tähendavad Jeesuse sõnad, et mõni inimene on abieluks kõlbmatu? Jne, jne. Oleme püüdnud leida, kuidas Pühakiri nendele küsimustele vastab ja paljudes asjades olemegi jäänud eriarvamusele. Kuid kindlasti juhatab Jumal ise siira tõetsija lõpuks tõe juurde ning ilmutab talle ise õige arusaamise.

Iga kogudusekooli tunni lõpuosa oleme pühendanud piibliõppele. Õpime tundma induktiivmeetodit, mida peetakse kaasajal üheks parimaks piibliõppe meetodiks. Kes selle meetodi on hästi omandanud, see oskab leida Pühakirja tekstist sellist informatsiooni, mida tavalisel lugemisel reeglina ei märgatagi. Samuti õpetab see meetod Pühakirja teksti õigesti mõistma ja tõlgendama. Tõlgendamisest oleme jõudnud seni veel vähe rääkida, samas on tõlgendamine vaieldamatult induktiivmeetodi rakendamise kõige põnevam osa. Seega selle hooaja piibliõppe tunnid töötavad kujuneda väga huvitavateks ja kindlasti paeluvad kõiki osalejaid.

Kui läksime suvevaheajale, siis said kõik „kogudusekoollased“ suveks väikese mõtlemisülesande, mis võimaldaks rakendada kõiki seni õpitud induktiivmeetodi põhimõtteid. Nimelt: Kuidas mõista Pühakirja salmi Ps 63:4: „Sest Sinu heldus on parem kui elu; mu huuled ülistavad Sind“? Selle salmi esialgsel vaatlusel leidsime, et mõisted „Jumala heldus“ ja „Jumala arm“ on niivõrd lähedased ja peaaegu samatähenduslikud, nii et üht võib kasutada teise asemel. Kuid mis mõttes on Jumala arm või Tema heldus parem kui elu? Kui üks asi on parem kui teine, siis peaksime olema valmis loobuma vähem heast selleks, et saada paremat. Kuid kui loobuksime elust, mis on selle salmi kohaselt vähem hea, ei saaks me kogeda seda paremat, Jumala armu, sest armu kogeda saab vaid elus inimene. Mida siis ikkagi tahab Jumal meile sellega öelda, kui Ta väidab oma sõnas, et Tema heldus ja arm on parem kui elu? Kui nüüd uue hooaja esimeses tunnis kuuleme, kuidas Jumala Püha Vaim kellelegi on selle salmi tähenduse avanud, siis kindlasti saame teada palju uut ja huvitavat Jumalast, Tema armust, Pühakirjast ja selle tõlgendamise erinevatest võimalustest. Usun, et meie esimene tund saab seetõttu päris põnev olema.

Septembrikuu kogudusekooli tunnid toimuvad 5. ja 26. septembril. Tundide teemad võib leida koguduse tegevuskavast. Oodatud on kõik senised kogudusekooli õpilased, kuid ka kõik teised, kellele Pühakiri ja usulised küsimused huvi pakuvad. Külastada võib ka ainult mõnd üksikut tundi, mille teema tundub huvitav olevat – ei pea tingimata tervet programmi läbima. Kõik on teretulnud, kutsutud, oodatud ja soovitud. Hea oleks kaasa kutsuda ka oma sõpru.

Karin Teder

LASTETÖÖTEGIJATE SUVEPÄEVAD TEGID RIKKAKS JA RÕÕMSAKS.

26.-28. juulini kogunesid EELK koguduste lastetöötajad traditsioonilistele suvepäevadele.

Suvepäevad toimuvad igal aastal erinevas paigas. Tänavu kohtuti Saaremaal, Kihelkonnas. Alati on oodatud ka töötajate pereliikmed. Kokku oli tulnud poolsada inimest. Meie kogudusest osalesid suvepäeval Sirje ja Kalle Jätsa ning allakirjutanu koos tütarde Gloria ja Gretega.

Seekordne suveseminari moto oli „Lihtsalt kristlus“. Teemakohase loengu pidas Kuressaare Laurentiuse koguduse abiõpetaja Tiina Ool. Kuulajad said teada, kuidas seletada kristluse põhitõdesid lastele lihtsate sõnadega ning millist materjali on võimalik kasutada piiblitlugude näitlikustamiseks. Uued teadmised pandi rühmatöös kohe ka praktikasse.

Hommiku- ja õhtupalvused olid ära jagatud osalevate koguduste vahel. Nii sai ka meie koguduse esindus viia läbi ühe hommikupalvuse. Eriti muljetavaldav oli avapalvus Kihelkonna kirikus, kus kõneles kohalik kirikuõpetaja Rene Reinsoo ning imekaunilt laulis kohaliku koguduse ansambel COLLECTA. Väga armas oli kuulda nende esituses ka meie koorijuhi Sirje Kaasiku loodud laulu „Helise, kell“ ning kohaliku organisti põnevaid laulutöötusi.

Paralleelselt põhiprogrammiga toimus eraldi programm lastele, kellele tutvustati Püha Patriku lugu. Lapsed said meisterdada, mängida, vaadata, mõelda ja rääkida. 8-aastase Gloria hinnang lasteprogrammile oli „Super lahe!“.

Laupäeva pärastlõunal tuli teha raske valik hulga paljutöotavate rühmatööde vahel. Väga põnev oli õppida, kuidas värvida ise liiva ja valmistada sellest liivapilte. Samuti oli vahva tutvuda põrandapildi meetodiga, mille abil saab edasi anda piiblitlugusid. Looduskosmeetika rühmatöö käigus valminud tooteid saime proovida oma nahal ja nautida õhtuses spaaprogrammis.

Väga põnevas väljakutseks oli rühmatöö, kus loositi välja tähtendamissõnad, mis tuli tuua tänapäeva konteksti ning lavastada. Algus oli raske, aga lõpuks õnnestus kõikidel rühmadel esitada tore ja kohati ka naljakas versioon antud tähtendamissõnast. Lapsedki olid vaeva näinud ja esitasid tähtendamissõna peidetud aardest. Etteastetest sai kokku terve õhtuprogramm.

Tallinna Püha Vaimu koguduse abiõpetaja ja pedagoog *Eha Kraft* andis huvitavaid näpunäiteid, kuidas aidata lastel rahuneda läbi mängu, kasutades selleks erinevaid meeli. Proovides harjutusi enda peal, veendusime, et need toimivad ka täiskasvanutega.

Suveseminarile pani väärika punkti jumalateenistus Kihelkonna kirikus, mida peeti koos kohaliku kogudusega. Seminaril osalenud teenisid kaasa Piiblit ja eestpalveid lugedes. Jumalateenistuse lõpus tänati suveseminaril korraldajaid ning erilise tänu osaks sai Titta Hämäläinen, kes on aastaid LNÜ töötajana suveseminaril eest vedanud ning kelle lähetusaeg Soome Misjoniseltsist saab sel aastal läbi. Oli tore olla osaduses teiste lastetöötajatega, saada uusi ideid, vahetada kogemusi ja nautida suvist Saaremaad. Rõõmsate, tänulike ja rikkamatena jõudsime tagasi koju.

Maria Strauss

HAAPSALU ASUTAJA PIISKOP HERMANNI MÕTTED KEHTIVAD KA TÄNAPÄEVAL.

Haapsalu toomkirikus tähistati linna 740. sünnipäeva.

Haapsalu 740. sünnipäeva tähistamise peasündmus oli pidulik jumalateenistus 18. augustil Haapsalu piiskoplikus toomkirikus, kus loeti jumalasõna eesti, soome, rootsi ja saksa keeles ning meenutati linna sünnilugu. Jumalateenistus algas protsessiooniga Jaani kirikust toomkirikusse. Vabadussamba juures protsessioon peatus, et tänada neid, kes on Eesti eest oma elu andnud.

Haapsalu linna asutamine on vahetult seotud siinse toomkirikuga. Linnale pani 1279. aastal aluse Saare-Lääne piiskop Hermann, kes oli tollasest Saare- ja Läänemaast koosneva kirikuriigi pea. Haapsalust sai ligi 300 aastaks Saare-Lääne piiskopkonna keskus, mida valitses kokku 22 piiskoppi. Jumalateenistusel luges linna asutamisdokumendi ette koguduse liige Raul Tammet. Selles on öeldud: „/.../ et meie, olles asutanud peakiriku Haapsalus ning varustanud meie kanoonikud vajalike eluhoonetega ning sissetulekutega, määrasime ühe paiga linna rajamiseks, kuhu kõik kokku voolaksid ning sinna taanduksid, kes koos meiega tahaksid valida seal elupaiga, ja kui hädavajadus seda nõuaks, kaitsta kirikut oma võimalusekohase toetusega.”

Neid piiskop Hermannii mõtteid kasutas linnapea Urmas Sukles oma tervituskõnes ja piiskop Tiit Salumäe oma jutluses. Suklese sõnul on ta linnapeana lähtunud piiskop Hermannii soovist, et linnast saaks elupaik, kus tahetakse elada. Haapsalul on sajandite jooksul olnud rahulikke ja tormilisi aegu. Nüüdset aega pidas Sukles õnnelikuks. „Hoidkem Haapsalut, hoidkem Eestit,” soovis Sukles.

Tiit Salumäe arutles oma jutluses, et on olnud aegu, mil rahvas kogunes linna ja on olnud aegu, mil on linnast põgenetud. Algasajal mahtus kogu linn linnusemüüride vahele. Kui tavaliselt nähakse müüri lahutajana, siis Haapsalu linnuse müürid on olnud kaitsvad.

„See on ime, kuidas need müürid on püsinud läbi sajandite, läbi moodsa ja ajastute,” kõneles Salumäe. Ta toonitas, et linna asutamisdokumendis nimetatud väärtustest tasub ka praegusajal kinni pidada, pole vaja tõmmelda üürikestes tõmbetuultes.

Veel juhtis Salumäe oma jutluses tähelepanu, et iga inimene vastutab. Vastutab nii iseenda, oma lähedaste, kogukonna ja laiemalt kogu maailma ees. „Meie hooldada on antud palju ja suured väärtused. Ise me pole siia ilma midagi kaasa toonud, kõik see on meile kasutada antud. Tuleme siia ilma ja läheme ära nii, et midagi pole kaasas. Mis siin maailmas on üldse minu?” arutles Salumäe ja lisas, et kellele palju antakse, sellelt ka palju nõutakse.

Salumäe pööras oma jutluses tähelepanu veel usaldusele ja ustavusele: „See on suur varandus, kui sul on ustav sõber, kellega muret või südameasju jagada; ustav kaasteeline on suur õnnistus.” Seesama kehtib ka Jumala suhtes. „Jumal on loonud meid oma näo järgi ja meie eesõigus on selle järgi elada,” soovis Salumäe.

Pidulikul jumalateenistusel teenisid kaasa Haaga sõpruskoguduse õpetaja Heikki Nenonen Soomest ning õpetajad Peeter Paenurm, Arvo Orav ja Kristo Hüdsi; jutlustaja Kalle Jätsa ja Teno Ilves.

Haapsalu koguduse segakoori ja Toomkoori juhatasid Lia Salumäe ja Sirje Kaasik. Muusikat tegid veel Merili Kisant (viiul, soololaul) ja Aura Alas (harf).

Noppeid Haapsalu piiskopliku toomkiriku ajaloost

Haapsalu toomkirik on Haapsalu vanim hoone, ehitatud (1250.-1260. aastail) Saare-Lääne piiskopkonna peakirikuks (katedraaliks). Haapsalu on üks Eesti üheksast keskajal asutatud linnast.

16. sajandil sai peakirikust luterlik kogudusekirik. Peakiriku staatuse tõusis kirik taas 2015. aastal, mil piiskopiks pühitseti Tiit Salumäe.

Haapsalu toomkirik on ainus peakirik Eestis, mille kirikusaal on säilinud algsel kujul.

Allikas: koguduse auliikme Ülla Parase ülevaade 18. augusti jumalateenistuse laululehelt.

Lehte Ilves

HÕBELEERILAPSED UUENDASID OMA LEERITÖÖTUST.

18. augusti jumalateenistusel, mis tähistas Haapsalu linna asutamise 740. aastapäeva, uuendas 15 hõbeleerilast oma leeritöötuse ja võttis piiskop Tiit Salumäelt vastu hõbeleeritunnistuse.

Enne pidulikku jumalateenistust said leerilapsed kokku Jaanimajas, et ühises kohvilauas leeriaega meenutada ja tutvust uuendada. Paljudel oli leerikoolist meeles mäng, et kaaslase seljale pandi paber ja sellele kirjutati, mida sellest inimesest arvad. Kes mida arvas, jäi saladuseks, aga pärast sai igaüks enda kohta teada, mida leerikaaslased mõtlevad.

Üks leerilastest, Siiri Mikk, läks 1994. aastal leeri Wiedemanni gümnaasiumi õpilasena. Teda mõjutas tugevasti gümnaasiumi tollane usuõpetuse õpetaja Pille Talvar. Siiri vanaema oli küll Lääne-Nigula koguduse liige, kuid Siiri peres kristlikku kasvatust ei olnud. Oma leeriajast mäletab Siiri Mikk Taizé palvuselt saadud erilist elamust ja suvist leerilaagrit.

Siiri Mikk tunnistas, et jäi pärast leeri koguduse elust eemale, sest õpingud viisid mujale ja hiljem võttis töö oma aja. Kui aastatuhande vahetuse paiku sai Siiri Mikust Lääne maavalitsuse noorsootöötaja, julgustas Lia Salumäe teda koguduses noortetööd tegema. 2005 sai Siiri teoloogias bakalaureusekraadi ja Tiit Salumäe kutsel teenis ta vahepeal ka Haapsalu koguduses.

Nüüd on Siiril magistrikraad hoopis andragoogikas ja töö Tallinnas. Sügisest saab temast Kuristiku gümnaasiumi loovtöötaja ja uurimustööde juhendaja.

Tiit Salumäe ütles jumalateenistusel leerilaste poole pöördudes, et leerikooli lõpetamine pole nagu gümnaasiumi lõpetamine, mille puhul öeldakse, et nüüd on teil haridus käes, minge aga eluga edasi. „Leerikool on tee kogudusse,” ütles Salumäe. Paljud leerilapsed avaldasidki kohvilauas soovi oma sidet kogudusega uuendada.

Hõbeleeri korraldamise poole võtsid enda peale Siiri Mikk ja Aet Peterson (Padu). Üks hõbeleerilaps, Aura Alas (Suislep), mängis sel jumalateenistusel harfi.

Lehte Ilves

ÜKS TORE JALGRATTAMATK.

20. augustil kell 9.45 koguneme Jaani kiriku juurde (kokku 16 inimest, sh kaks last, üks neist väike Liisbet rattatoolis oma nukuga), kus ootab meid Kristo. Ta vaatab kogunenute jalgrattad üle, vajadusel pumpab kummidesse õhku juurde ja õlitab ketti. Nüüd võime alustada sõidueelset hommikupalvust kirikus. Palume, et Jeesus oleks meid oma Vaimuga saatmas. Räägime üle ka käega märguanded sõidu ajal ja kuidas rivistuda, kui oluline on kiivrit kanda. Kõik kannavad kiivrit. Igaüks saab Kristolt endale mõtiskluseks loosungi. Ilm on rattasõiduks kui valitud: on päikest, on tuult, on mõni pilveke. Mööda kaldapromenaadi liigume Öhtu kalda kaudu Peetri kivi juurde Paralepa metsas, kus teeme rühmapildi. Enamik on kivile roninud. See meenutab meile, et ka usu alus tuleb rajada kindlale kaljule – Kristusele. Edasi sõidame baptistide mälestuskivi juurde, mis meenutab 1884. aasta ristimist külmal ajal jões (keegi ei jäänud tookord haigeks). Edasi jääb teele üks mäeke, julgemad proovivad mäkkesõitu. Ültal avaneb kaunis vaade Haapsalule. Seejärel liigume mööda üsna kivist teed Pullapää pangale. Teeme jälle rühmapildi ja sealsamas kõrval söögipalvega pikniku. Kellel on rohkem, see jagab kaaslastega. Armas on koos olla. Jagame mõtteid, arutleme ... Sõidame tagasi kodu poole läbi endise Vene sõjaväe territooriumi, mis oli tollal tavainimestele suletud. Siin ja seal on näha kunagi tähtsate ehitiste varemeid. On vaikus, kuulda on vaid mõne linnukese laulu. Suundume endisel raudteel olevale terviserajale. Teekonna lõpukilomeetritel näeme teel puhkavat-peatuvat vaskussi, kes tavaliselt end inimestele ei näita. Nii mõnigi meist näeb vaskussi esimest korda. Läigib tõesti ilusasti – vaskselt. Tema meenutab meile Vana Testamendi lugu, kus mürgised maod (meie patud) salvasid inimesi ja nemad surid, kuid need, kes vaatasid vaskussi (Kristust) teiba otsas, mille Mooses sinna pani, jäid elama. Kellel on Kristus, sellel on elu! Teno koos poeg Jaagupiga aitas ussi teelt kõrvale.

Tundsiime, et olime väga hoitud. Keegi ei kukkunud, kedagi ei hammustanud uss. Väike Liisbet tukastas retke lõpus oma rattatoolis.

13.30 jõudsiime Haapsalu raudteejaama, kus lõpetasime tänus rattasõidu ja tegime ühise lõpupildi. Retk oli täitsa paraja pikkusega (17...20 km) ja arvati, et sõidaks teinekord veelgi kuskile. Oli tore! Kuigi olime väsinud, olime rahul ja rõõmsad.

Jane Madi

BLUUS JA REEKVIEM TOOMKIRIKUS.

Juba teist aastat toimus Augustibluusi kontsert Haapsalu Toomkirikus. Üles astusid laulja Airi Allvee ja kitarrist Ivar Kannelmäe. Viimane on tuntud eelkõige kantri-roki esitamise poolest, kuid tunneb ennast koduselt ka muudes stiilides. Seegi kord oli publikul võimalus nautida tema virtuoosset pillimängu ja boonusena laulu. Airi Allvee lauljatee on kestnud ligemale 30 aastat. Nooremata ta bluusi ei laulnud, nüüd, küpsemas eas on see saanud osaks tema eneseväljendusest. Kontserdil kõlas peamiselt gospelbluus. Lugude vahele rääkis Airi siiralt mõtteid oma aastajagu kestnud uult teelt.

Airi kuulub adventkogudusse ning usk, lootus ja armastus on aidanud teda läbi raskete hetkede. Kõik see peegeldus ka tema lihtsas, kuid väga sügavas esituses.

Eesti Segakooride Liit korraldab juba aastaid augustis Haapsalus oma suvekooli, mis päädib kontserdiga Toomkirikus. Seekord kanti ette Cyrillus Kreegi Reekviem. Koori toetasid Üle-Eestiline Noorte Sümfooniaorkester, solist Mati Turi ja organist Ene Salumäe. Dirigent oli Andres Kaljuste. On arvatud, et teose loomise ajendiks võis olla helilooja lähedase sõbra Peeter Süda varajane surm ja soov viia ellu sõbra algusjärku jäänud mõte reekviemi komponeerimiseks. Teos on 8-osaline ning aluseks on eestikeelne tekst, mille on kirjutanud baltisaksa literaat Georg Julius von Schulz-Bertram. Nõukogude ajal, et teost üldse „lavalaudadele“ lubataks, tohtis seda esitada üksnes ladina keeles. Eestikeelsena kõlas see taas 03.12.1989, helilooja 100. sünniaastapäeval.

18.augustilgi sai publik Toomkiriku võlvide all kuulata igavikulist sõnumit ja Kreegi aegumatut helikeelt muusikute filigraanses esituses.

Tiia Laar

MÜNCHENI KAMMERORKESTER VAIMUSTUS EESTIST.

"Tahame kindlasti veel kord Eestisse ja Haapsalusse tagasi tulla!" - nende sõnadega lahkusid kammerorkestri L'ESTRO liikmed Eestist.

Kontserdid Haapsalu Jaani ja Toomkirikus ning Tallinna Püha Vaimu kirikus olid küllastajatest tulvil. Juba esimesel õhtul peale ühist proovi Haapsalu toomkooriga vaimustusid sakslased eestlaste külalislahkusest. Toomkoor oli neile katnud kena laua ja pakkus maitavat õhtusööki, ise seda laulu ja kandlemänguga saates. Õhtust kujunes lõbus ühislaulmine, kus muusika oli meie ühiseks keeleks. Haapsalus veedetud päevad tegi eriliseks see, et minu pere meid pea igal pool saatis. Õnneks ei pidanud paari nädala tagune ilmaennustus igapäevastest vihmahoogudest paika ja Haapsalu näitas ennast sooja ja päikeselisena, nii et saime nautida linnaekskursiooni Maria juhendamisel, süüa tema aias lõunasööki, külastada Lydia juhendamisel Rannarootsi muuseumi ja teha muuseumi paadiga lõbusõitu ning tunda igakülgset toetust minu emalt ja isalt meie reisi ja kontsertide ettevalmistamisel ja läbiviimisel.

Täname rohkearvulist ja meeldivat publikut ja kogudusi, kes võimaldasid meil neid kauneid kirikuid kasutada. Kontsertide tulud läksid koguduste töö ning Jaani kiriku oreli remondi toetuseks, mille toetuse kogumine veel kestab ja lahkeid annetajaid ootab - ülekande selgitus „Jaani kiriku orel“. Tallinnas vaimustasid sakslasi vanalinn oma erilise atmosfääri ja ajalooga, mida huvitava linnaekskursiooni raames kuuldi, Rocca al Mare oma idüllil ja kaunite taludega, Kadrioru oma imelise pargiga ning ikka ja jälle vaated merele. Nii Haapsalus kui Tallinnas nauditi õdusaid restorane ja kohvikuid maitstavate toitudega.

Sakslased võtsid kaasa erilised mälestused sellest väikesest maast ja need kaunid viis päeva Eestimaal tekitasid neis kindla tahtmise siia tagasi tulla ja Eestit veel paremini tundma õppida.

Mirjam Behrendt ja L'ESTRO

„PIIBEL KÖÖGIS“ UUS HOOAEG ALGAB.

Alates 2015. a sügisest toimub meie koguduses igakuine Piibli- ja kokakunstihuviliste kokkusaamine, mis kannab nime „Piibel köögis“. Peame piiblitundi ja valmistame ühiselt mingit toitu, mis on kas otseselt või kaudselt seotud piiblitunnis käsitletava Pühakirja tekstiga. Näiteks kui rääkisime Jaakobi ja Eesavi loost, kus Eesav müüs maha oma esmasünnioiguse, siis valmistasime läätseleent. On mitmeid raamatuid ja internetilehekülgi, kust võibki leida piibliaineliste toitude retsepte. Tavaliselt on sobivad retseptid välja valinud Maria Strauss ja tema on need ka tõlkinud.

Viimastel aastatel oleme kogu hooajaks, mil „Piibel köögis“ kohtumised toimuvad, valinud piiblitundideks ühe kindla teema. Näiteks ühel hooajal oli teemaks erinevad rahvused Piiblis, eelmisel hooajal Piiblis esinevad olulisemad naistegelased jne.

Sel hooajal oleme teemaks valinud Pühakirjas esinevad kutsumislööd. Need on lood, kus Jumal kutsub mõne inimese oma teenistusse mingi väga olulise ülesande või missiooni täitmiseks. Kindlasti tuleb igaühele, kes vähegi Piiblit tunneb, meelde, kuidas Jeesus kutsus oma esimesed jüngrid: Peetruse ja Andrease, samuti vennad Johannese ja Jaakobuse. Eriti värvikas ja muljetavaldav on Sauluse-Pauluse pöördumise ja kutsumise lugu. Ka ingel Gaabrieli kohtumist Neitsi Maarjaga, kus Maarja saab teada oma suure rolli – olla Jumala Poja ilmaletoojaks ja emaks – võib vaadelda kutsumislööna. Kuid ka Vanas Testamendis kirjeldatakse, kuidas Jumal kutsus oma teenistusse väga olulisi inimesi Iisraeli rahva ajaloos: Aabrahami, Moosese, prohvetid Jesaja ja Jeremija, Giideoni ja väga paljusid teisi.

Igas kutsumislöös on oma eripära: Jumal ilmutab inimesele, keda Ta kutsub, mingi väga olulise aspekti iseendast, mille teadmine ja mõistmine on kutsutud inimesele vajalik oma ülesande täitmiseks. Väga huvitav on ka vaadelda, kuidas erinevad inimesed reageerivad Jumala kutsele: mõned on otsekohe jäägitult valmis kutsele järgima ja selle vastu võtma, kuid siiski enamusel juhtudest kutsutu kahtleb oma võimetes ja suutlikkuses, sest ülesanne, mille Jumal talle usaldab, on vahel tõesti lausa grandioosne.

Kutsumislugusid lugedes, neid analüüsides ja nende üle mõeldes õpime selliseid asju Jumala kohta, mida me pealiskaudsel piiblit lugemisel ja lihtsalt pühapäevastest jumalateenistustest osa võttes kunagi ei märkaks ega mõistaks. Samuti avaneb kutsumislugude najal meile inimloomus – milline see on tegelikult ja kuidas Jumal kõigile meie puudustele ja vigadele vaatamata siiski kasutab meid oma tahte teostamiseks maailmas. Seega iga kutsumislugu peaks meid igaüht väga sügavalt puudutama, kui me vaid tahame ise olla ustavad Jumalale – sest Jumal kutsub meid kõiki, igaüht omamoodi, kuigi meie ülesanded siin maailmas ei pruugi olla nii tohutu suured, kui mõnel piiblitegelasel.

Selle hooaja esimene „Piibel köögis“ kohtumine toimub 28. septembril, laupäeval, algusega kell 16.00. Kokku saame nagu ikka Jaanimajas ja kõigil, kes kohale tulevad, palume kaasa võtta 2 € toiduainete soetamisega seotud kulude katteks. Esimesel kohtumisel on piiblitunni teemaks Moosese kutsumislugu. See on kõigist kutsumislugudest üks kõige erilisemaid, väga mitmel põhjusel. Aga lähemalt kuuleme sellest juba piiblitunnis.

„Piibel köögis“ kohtumiste organiseerija ja koordineerija on **Sirje Jätsa**. Enne ürituse toimumist palume end tema juures registreerida: siis teame, kui palju toiduaineid varuda, et valmistatavast toidust ikka kõigile jätkuks. Sirje Jätsaga saab kontakti telefoni teel: 5237015. Samuti võib end registreerida e-maili vahendusel: sirjejatsa@hotmail.ee.

Kõik koguduseliikmed, kes tunnevad huvi, mida Jumal meile oma sõnas teada annab, on oodatud ja südamest teretulnud! Kaasa kutsuda võib ka kõiki oma sõpru, kes ise meie kogudusse ei kuulu.

Karin Teder

ANNE LUGEMISELAMUS.

Jacques Philippe „Aeg Jumalale“ (2016)

Aeg-ajalt heidan pilgu Apollo kodulehele ja raamatute allahindlustele. Nii võib sattuda väga heale autorile ja raamatule, mis on mõistliku hinnaga. Enamik kirjandust on jõudnud tänapäeval

väärisesemetega hinna poolest ühele tasemele. Nii jõudiski minuni Jacques Philippe'i palveõpik. Mul oli tekkinud küsimusi iseenda palveelu kohta. Olin kinni jäänud oma mõtetesse ja vajasin Jumala juhatust. Tagakaanel on öeldud: „Teos kuulub modernse katoliikliku vaimsuse klassikute hulka, pakkudes samas inspiratsiooni ja juhiseid igale kristlasele, kes igatseb sügavama, intensiivsema ja teadlikuma palveosaduse järele Jumalaga”. See igatsus peaks olema igal kristlasel südames. Iseasi on, kas me alati kõige sügavama osaduseni Jumalaga jõuame?

Raamatust saab teada, mida tähendab palveelu ja rõhutatakse palvet kui meie suhet Jumalaga. Aitab sügavamalt mõista palve olemust. Kirjutan siinkohal mõnest palvetamise põhitõest, mis kindlasti tunduvad tuttavad, kogenud palvetajale liiga lihtsad, aga on ka kindlasti midagi uut. Mulle meeldiski autori lihtsus ja praktilised nõuanded palveelu paremaks muutmiseks.

Autor rõhutab esimeses peatükis, et palve pole oskus, vaid arm. Selleks pole olemas võtteid nagu joogal, kus inimesed omast jõust tahavad jõuda kõiksusesse. Jooga ja palvetamine on ikka väga vastandlikud, aga esimene on maailmas väga levinud ja ilmselt autorilt siis seepärast selline näide.

”Tõeline sisekaemuslik palve on and, mille Jumal annab jumalamuidu, ehkki meil tuleb õppida, kuidas seda vastu võtta”. Kogu palvetamine toetub alandlikkusele, et iseenesest ei saa me midagi teha. Kõige allikaks on Jumal ja tingimuseks inimese südame hoiakud ja kalduvused. Usk ja usaldamine on palvetamise alus. Palvega käib kaasas võitlus ning usk on selleks vajalik relv. Usk Jumala kohalolusse. Väga lohutav on mõelda, et see on ükskõik, millised on meie tunded, teened, ettevalmistus, ilusates mõtetes püsimise võime, meeleseisund. Jumal hoiab oma pilgu meie peal ja armastab meid. Me ei tohi seda unustada.

Autor tõdeb, et Jumal on kohal enne, kui me Teda kutsume. Tähtis on usk, et oleme kutsunud palves Jumalaga ühinema – usk teeb palve viljakaks. Autor kutsub palves püsima, siis saavutatakse muutus, mida soovitakse. Isegi kui alguses miski ei muutu ja palve näib viljatu. Järgmine tingimus on kavatsuste puhtus. Jeesus ütles: „Õndsad on puhtad südamed, sest nemad näevad Jumalat”. Evangeeliumi järgi on südamed puhtad need, kes tahavad siiralt ennast unustada, et olla kõigis asjades Jumalale meele järgi.

Autor toob näiteks, et Avila püha Teresa on öelnud: „Kogu palve tervikuna tugineb alandlikkusele”. Alandlikkus on võime tunnistada rahulikult, et oleme oma olemuses vaesed, ja usaldada Jumalat kõiges. Peame oma palvetele otsustavalt kindlaks jääma. Ei ole olemas pühadust ilma palveta. Ilma palveta me ei saa Jumalalt vajalikku abi, et saada pühaks, et teha läbi sisemine muutumine. Oluline on võtta palveks aega. Autor on öelnud, et Jumalale antav aeg ei jäta teisi inimesi sellest ilma. Lohutav oli lugeda, et kui hakkame igapäevaselt palvetama, siis sekkub Jumal ka meie asjadesse. Et palveelu edeneks, oleks lugejal mõttekas endal raamatut lugeda.

Anne Vooremaa

JUHTSALM, MÕTISKLUS JA PALVE.

Aga igapähele antakse Vaimu avaldus ühiseks kasuks. 1Kr 12:7

Kristlase kõige olulisem tunnus on see, et temas elab Jumala Püha Vaim. Kellel ei ole Jumala Vaimu, see ei ole Kristuse oma. Kuid Püha Vaim annab alati igapähele midagi – ilmutusi, tarkust, teadmisi, usulisi kogemusi, oskusi, võimeid, osavust käelistes tegevustes, organiseerimiseand, muusikaandeid ja palju muud, mida kõike ei suuda keegi üles lugedagi. Kõik see antakse meile aga ühiseks kasuks: et me seda kõike teistega jagaksime, oma annetega teisi teeniksime, aitaksime üles ehitada kogudust, virgutaksime kogudusekaaslasti usule, armastusele, pühitsusele, pühendumisele, kuulekusele Jeesuse järgimisel.

Meie koguduses on väga palju neid, kes teenivadki oma andidega ja täidavad koguduses mingit ülesannet – kuid Jumal ootab kaasateenimist kõigilt. Igaüks, kes on Jumalalt midagi saanud, peaks seda jagama teistega. Püha Vaimu andidel ei tohi lasta lihtsalt raisku minna. Meie koguduseski on oma usu, kogemuste ja mõtete jagamiseks mitmeid võimalusi: kogudusekool ja „Piibel kõõgis“, kus võime üksteist oma annetega julgustada usus kasvama. Kellele meeldivad lapsed, võib kaasa aidata lastekiriku tundide läbiviimisel. Meil toimub ka eakate teetund, mille külastamiseks ei pea ise

tingimata pensioniealine olema: koguduse seeniorid ainult rõõmustaksid, kui mõni noorem koguduseliige jagaks nendega oma usku, kogemusi, mõtteid ja arusaamu. Ja kui keegi ei pea end väga heaks suhtlejaks, siis on võimalik seda, mida koos Jumalaga oleme kogenud, jagada kirjalikult – kaastööd Johannese Sõnumitele on alati väga oodatud. Samuti ootavad koguduse koorid uusi lauljaid. Võimalik, et mõni meist peab end nii nõdraks ja väetiks, kas siis kõrge vanuse või terviseprobleemide tõttu või mõnel muul põhjusel, et ütleb endale: mina ei suuda midagi, mina ei oska midagi, mina ei saagi midagi teha. Kuid väga sageli kutsub Jumal just selliseid inimesi eestpalveteenistusse. Eestpalvetaja teenimistöö jääb küll teistele märkamatuks, kuid vaieldamatult on see kõigist kõige aulisem töö Jumala riigi jaoks. Kuna väga paljud kristlased, kel see küll oleks võimalik, lihtsalt ei viitsi eestpalveid teha, siis on iga pühendunud eestpalvetaja koguduse jaoks lausa kulla väärtusega. Äkki võiksid sinagi olla eestpalvetaja?

Ärgem siis olgem sellised nagu too halb, laisk ja kõlbmatu sulane Jeesuse räägitud tähendamissõnast, kes oma isanda antud talendi maha mattis. Jumala Vaim annab alati igapähele midagi – kuid Ta annab selle alati ühiseks kasuks. Ärgem hoidkem ülimalt väärtuslikke Jumala kingitusi ainult iseendale, vaid teenigem nendega oma kaasinimesi.

**Auline Issand, meie hea Isa!
Me imetleme Sinu loodud ülikaunist maailma
ja seda, kuidas Sina tegeled meie kõigiga,
meie eest hoolitsed, meid õpetad ja juhid
ja päästad meid ära kurjast.
Kogu südamest toome Sulle tänu selle eest!
Me palume: rakenda meidki oma teenistusse,
et me oleksime Sinu tahte täideviijad
selles langenud maailmas.
Et me teeniksime kaasinimesi kõigega,
mis Sina meile oled andnud ja meie kätte usaldanud,
olles valmis loobuma iseendast ja oma elustki,
nii nagu teenis Sind ja meid Sinu armas Poeg
Jeesus Kristus, meie Issand ja Lunastaja.**

Karin Teder

NATUKE NALJA.

*Sekretär koputab Jumala kabineti uksele: "Teie vastuvõtule tulid ateistid."
Jumal: "Ütle neile, et mind pole..."*

SÜGIS TEEL.

Augusti sumedad ööd...
Puhkus, siis jälle töö.
Suvised muljed veel,
sügise märgid teel.

Siiski kunagi sa
pole ju üksinda.
Looja saadab sind teel,
olgu sul tänulik meel.

Tiia Laar

SÜNNIPÄEVAD SEPTEMBRIS.

2. september	Helena Tammo	
4. september	Aina Aasna	
5. september	Kete Erik	
	Kadri Markus	
7. september	Teno Ilves	45
	Orlando Oorn	
	Teele Sähk	
8. september	Lisandra Maide	10
9. september	Tiia-Mall Meister	79
11. september	Mari Bergmann	35
	Karel Saarkopli	20
12. september	Valentina Lehtsaar	83
13. september	Viive Marleen	45
	Saara Salumäe	
	Tuule Ojasoo	
14. september	Arho Andor Öövel	
15. september	Norbert Kaareste	
16. september	Katri Tarlap	
	Sander Sähk	
17. september	Sigrid Onna	92
18. september	Egon Eelvec	
	Silvi-Miralda Siimuste	86
19. september	Madis Kütt (jun)	
20. september	Lea Siirak	81
23. september	Ene-Reet Kariis	82
	Kati Pavlovski	
	Kaarel Kaasik	
	Hugo Barndök	10
	Linda Liisbet Prümmel	
24. september	Mari Kuli	40
25. september	Eduard Vaino	
26. september	Ken-Martin Lepp	
27. september	Evi Süsi	92
	Eve Aser	76
	Sulev Saareväli	
	Siim Parts	
28. september	Laine Truuver-Sarrapik	65
29. september	Kristjan Mihkel Kollom	
	Martin Oliver Kollom	
30. september	Olga Salin	86

PALJU ÕNNE JA ROHKET ÕNNISTUST SÜNNIPÄEVALASTELE

IN MEMORIAM.

Anneli Ammas

29. 3. 1962 - 27. 8. 2019

Kuri haigus, millega Anneli Ammas elas palju aastaid, viis ta meie seast 27. augusti hommikul. Kuigi lõpp oli Annelile ja tema lähedastele-sõpradele teada, tabas surmateade ikkagi nagu välg, äkki ja valusalt, ülekohtuselt vara.

Piiskop Tiit Salumäe meenutas oma viimast kohtumist Anneliga 19. augustil tema Kadrioru kodus: „Rääkisime sellest, mis seisis paratamatult ees. Ta oli valmistunud ja teadis, mis teda ootab. Ega neid inimesi palju ole, kes oskavad sellele vaadata ja sellest rääkida nii rahulikult. Kui ta üldse midagi soovis, siis – nagu me kõik – ehk seda, et lõpp ei oleks liiga vaevaline. See talle tõesti ka anti.”

Anneli elu jäi ülekohtuselt lühikeseks, kuid jälg, mille ta jättis, on õnnistusrikas. Lääne Elu asutamine 1989. aastal koos abikaasa Andresega, et teha teed Eesti vabariigi taastamisele, toetada muinsuskaitseliikumist ja levitada teavet Eesti Komitee tegevusest. Kirgliku ja tundliku sotsiaalse närviga ajakirjanikuna on ta aidanud paljastada nurjatusi ja inimestele tehtud ülekohut. Anneli oli alati nõrgemate poolel. Ta armastas Eestit, Läänemaad, oma sünnilinna Tartut. Eriline koht tema elus oli rahvatantsul. Tema puhul kehtib täiel määral ütlemine: „Eestile elatud elu.”

Anneli ristiti 3aastasena Tartu Peetri kirikus, tema pere kodukirikus. 1991 ristis Tiit Salumäe kõigepealt Andrese, seejärel leeritas ja laulatas nad.

Anneli oli Haapsalu Püha Johannese koguduse ja koguduse nõukogu auliige. 2006. aastal pälvis ta meediatöö eest koguduse teeneteristi. Ta oli ka ajalehe Eesti Kirik kolleegiumi liige.

Veebruaris Johannese Sõnumeile antud intervjuus ütleb Anneli: „Tunnen vajadust kirikus käia, saada armulauda ja tunda osadust. Tuleb olla alandlik. Ei maksa arvata, et oled maailma naba. Võid teha oma tööd ja uskuda, et see ka maksab midagi ja et sellest tuleb tulemus, aga lõpuks saad ikka aru, et oled juhitud. Jumal annab sulle võimaluse.”

Mida Anneli iganes ette võttis, tegi ta seda kire ja pühendumusega. Tema tööd märgati ja tunnustati. Annelil on iga ajakirjaniku unistus, Bonniereri preemia (2001). Tal on Haapsalu koguduse kõrgeim autasu, Johannese risti teenetemärk (2006), Valgetähe V klassi aumärk (2017), kui vaid mõnda nimetada.

„Noored ajakirjanikud unistavad Bonnierist. Ma pole rabelnud selle nimel,” ütles Anneli Johannese Sõnumeile veebruaris. „Koguduse autasu on mulle aga kõige armsam. Kõige harukordsem ja kõige

ilusam.”

Anneli matusetalitus oli 31. augustil Tallinna Püha Vaimu kirikus. Anneli soovil viis matusetalituse läbi piiskop Tiit Salumäe. Anneli maeti Tallinna Metsakalmistule Andres Ammase kõrvale. Puhka rahu, armas inimene. Sügav kaastunne pojale, emale ja vennale.

Anneli Ammas

Sündis 29. märtsil 1962 Tartus.

Lõpetas 1985 Tartu ülikooli ajakirjanduse erialal.

Töötas Tööraha Lipus, Lääne Elus, Eesti Päevalehes, Postimehes. Toimetas telesaateid, kirjutas Kalle Klandorfi, Kaie Kõrbi ja Mait Agu elulooraamatud; „75 aastat tantsupidusid” ja „Noorte laulu- ja tantsupeod” koos Kadri Valneriga.

1989 asutasid koos Andres Ammase ja Arne Veskega Eesti esimese eralehe Lääne Elu.

Oli abielus Andres Ammasega (25. veebruar 1962 – 4. aprill 2018).

Poeg Egert õpib Tallinna ülikoolis.

Lehte Ilves

VEEL PILTE AUGUSTI SÜNDMUSTEST.

Toomkirikus on avatud Arvo Tarmula uus fotonäitus.

Remont käib ja pastoraadi maja saab uue välimuse.

Baltimaade luterlike kirikute piiskopid pidasid koosoleku Vilniuses 26.-27. augustil 2019.

EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNENE KOGUDUS.

KOGUDUSE KANTSELEI. Kooli tn 6, on avatud kolmapäeval ja reedel kl 9-15.

Kohtumine koguduse õpetaja piiskop Tiit Salumäega palutakse kokku leppida telefon 5280635.

Telefon 473 7166, 473 7167.

E-post haapsalu@eelk.ee

Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>

Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu

Pangakonto IBAN EE811010602003965006 (SEB);
IBAN EE442200001120274032 (SWEDBANK).

Registrikood 80210533

Koguduse infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-posti aadress lisatakse kirjasajate hulka, palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee

Diakoonia annetusmüük on avatud K ja R koguduse kantselei majas.

Eesti kiriku elust saab lugeda <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

Jaani kirikus toimuvad hommikupalvused reedeti. Kirik on avatud ette tellimisel.

Toomkirik on avatud jumalateenistuste ajal peaukse kaudu, muudel aegadel muuseumi kaudu piletiga. Vaata www.haapsalulinnus.ee

Linnuses toimuvate ürituste kohta vaata lähemalt: <http://www.haapsalulinnus.ee>

Kogudustele annetuste tegemiseks ei pea olema kaasas sularaha ega pangakaarti – annetuse saab teha ka mobiilses annetuskeskonnas m-Tasku.

Loe täpsemalt: www.mtasku.ee

EELK Haapsalu
Püha Johannese
kogudus

TOIMETUS.

Tiit Salumäe E-post: tsalumae@yahoo.com 5280 635.

Kristo Hüdsi E-post: kristo.hudsi@eelk.ee 56952758

Kristel Engman E-post: kengman@hotmail.com

Lydia Kalda E-post: lydia.kalda@hotmail.com .

Lia Salumäe E-post: liasalumae@hotmail.ee 53039 835.

Lehte Ilves E-post: lehte.ilves@gmail.com

Karin Teder E-post: karin.teder@mail.ee

Maria Strauss E-post: mariastrauss@gmx.de

Tiia Laar E-post: tiia.laar@gmail.com

Teno Ilves E-post: teno.ilves@gmail.com

Koguduse hääle kandja ilmub alates septembrist 2008. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soovide, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.